



مجموعه پرسش‌های چهار گزینه‌ای اصول فقه

مؤلف: سید علی بنی صدر

انتشارات چتر دانش

ناشر سخن

رشته حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به‌منزله یکی از پرتعدادترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به‌خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه کتب و جزواتی هستند که طی سالیان متمادی چنان‌که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ نکرده‌اند.

این، درحالی است که نیاز مبرم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارناپذیر است. به‌این ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد؛ کتاب‌هایی که روزآمدی محتوای آنها از یک سو و تناسب آنها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه آموزشی عالی آزاد چتر دانش، در مقام مؤسسه‌ای پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت‌گمارد که مهم‌ترین دستاورد آن‌ها، تسهیل آموزش و تسریع یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتر دانش امیدوار است با ارائه خدمات درخشان، شایستگی‌های خود را در این حوزه علمی بیش از پیش به‌منصه‌ی ظهور برساند.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

فهرست

فصل اول: کلیات و تاریخچه ۹

بخش اول: کلیات	۱۰
گفتار اول: سؤالات	۱۰
گفتار دوم: پاسخنامه	۱۱
بخش دوم: تاریخچه	۱۳
گفتار اول: سؤالات	۱۳
گفتار دوم: پاسخنامه	۱۳

فصل دوم: الفاظ ۱۷

بخش اول: وضع الفاظ	۱۸
گفتار اول: سؤالات	۱۸
گفتار دوم: پاسخنامه	۳۱
بخش دوم: اوامر	۵۲
گفتار اول: سؤالات	۵۲
گفتار دوم: پاسخنامه	۶۹
بخش سوم: نواهی	۹۳
گفتار اول: سؤالات	۹۳
گفتار دوم: پاسخنامه	۹۸
بخش چهارم: مفهوم و منطوق	۱۰۵
گفتار اول: سؤالات	۱۰۵
گفتار دوم: پاسخنامه	۱۲۱
بخش پنجم: عام و خاص	۱۳۸
گفتار اول: سؤالات	۱۳۸
گفتار دوم: پاسخنامه	۱۵۴
بخش ششم: مطلق و مقید	۱۷۰
گفتار اول: سؤالات	۱۷۰
گفتار دوم: پاسخنامه	۱۷۷
بخش هفتم: مجمل و مبین	۱۸۵
گفتار اول: سؤالات	۱۸۵
گفتار دوم: پاسخنامه	۱۸۹

فصل سوم: ادله استنباط احکام ۱۹۵

بخش اول: تقسیمات دلیل	۱۹۶
-----------------------	-----

۱۹۶	گفتار اول: سؤالات
۱۹۶	گفتار دوم: پاسخنامه
۱۹۸	بخش دوم: قرآن
۱۹۸	گفتار اول: سؤالات
۱۹۹	گفتار دوم: پاسخنامه
۲۰۲	بخش سوم: سنت
۲۰۲	گفتار اول: سؤالات
۲۰۵	گفتار دوم: پاسخنامه
۲۱۱	بخش چهارم: اجماع
۲۱۱	گفتار اول: سؤالات
۲۱۳	گفتار دوم: پاسخنامه
۲۱۸	بخش پنجم: عقل
۲۱۸	گفتار اول: سؤالات
۲۲۷	گفتار دوم: پاسخنامه
۲۳۸	بخش ششم: قیاس
۲۳۸	گفتار اول: سؤالات
۲۴۴	گفتار دوم: پاسخنامه
۲۵۱	بخش هفتم: استحسان، استصلاح و سد ذرایع
۲۵۱	گفتار اول: سؤالات
۲۵۳	گفتار دوم: پاسخنامه
۲۵۷	بخش هشتم: شهرت و سیره
۲۵۷	گفتار اول: سؤالات
۲۵۸	گفتار دوم: پاسخنامه
۲۶۰	بخش نهم: عرف و عادت
۲۶۰	گفتار اول: سؤالات
۲۶۱	گفتار دوم: پاسخنامه
۲۶۳	بخش دهم: امارات
۲۶۳	گفتار اول: سؤالات
۲۶۹	گفتار دوم: پاسخنامه

فصل چهارم: اصول عملیه ۲۷۷

۲۷۸	بخش اول: کلیات
۲۷۸	گفتار اول: سؤالات

۲۷۹	گفتار دوم: پاسخنامه
۲۸۰	بخش دوم: حکم واقعی و ظاهری
۲۸۰	گفتار اول: سؤالات
۲۸۳	گفتار دوم: پاسخنامه
۲۸۷	بخش سوم: اصل برائت
۲۸۷	گفتار اول: سؤالات
۲۹۴	گفتار دوم: پاسخنامه
۳۰۳	بخش چهارم: اصل تخیر
۳۰۳	گفتار اول: سؤالات
۳۰۵	گفتار دوم: پاسخنامه
۳۰۸	بخش پنجم: اصل احتیاط
۳۰۸	گفتار اول: سؤالات
۳۱۵	گفتار دوم: پاسخنامه
۳۲۴	بخش ششم: اصل استصحاب
۳۲۴	گفتار اول: سؤالات
۳۴۴	گفتار دوم: پاسخنامه

فصل پنجم: تعادل و تراجیح ۳۶۷

۳۶۸	بخش اول: تعارض
۳۶۸	گفتار اول: سؤالات
۳۷۵	گفتار دوم: پاسخنامه
۳۸۵	بخش دوم: تراجم
۳۸۵	گفتار اول: سؤالات
۳۸۷	گفتار دوم: پاسخنامه

فصل ششم: اجتهاد و تقلید ۳۹۱

۳۹۲	گفتار اول: سؤالات
۳۹۳	گفتار دوم: پاسخنامه

پیوست‌ها ۳۹۵

۳۹۶	پیوست ۱: معادل‌های اصطلاحی
۳۹۹	پیوست ۲: نمودارهای آموزشی

منابع ۴۱۲

سراغاز

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على خير خلقه محمد و آله الطاهرين. اما سبب تأليف اين مجموعه آن شد كه حقيير، نياز دانشجويان و دانش پژوهان حقوقى را به مجموعه‌اى موجز و مفيد از سوالات چهارگزينه‌اى در علم اصول فقه دريافتيم. به همين منظور، پس از بررسى سوالات چهارگزينه‌اى اصول فقه در آزمون‌هاى مختلف حقوقى از جمله آزمون و كالت و قضاوت، مواردى را كه نسبت به ديگر سوالات از كيفيت مطلوب‌ترى برخوردار بوده و يا واجد نكته مهمى بوده كه فراگيرى آن براى مخاطب اين كتاب، مفيد مى‌نمود، جداسازى و دسته‌بندي گرديد. براى اين كار، بيشترين تمرکز بر سوالات آزمون و كالت ادوار گذشته قرار گرفت. علاوه بر اين از سوالات آزمون‌هاى قضاوت، كارشناسى ارشد رشته الهيات، كارشناسى ارشد حقوق خانواده نيز استفاده شد. حتى برخى سوالات حقوق مدنى و حقوق جزا در آزمون‌هاى حقوقى كه داراى نكته اصولى بودند نيز به مجموعه اضافه گرديد با اين توضيح كه پاسخ به اين سوالات، مطابق ضوابط دانش اصول فقه (قطع نظر از پاسخ صحيح مدنى و جزايى) صورت پذيرفت. سپس در مباحثى كه سؤال مناسبى يافت نشد، با طرح سوالاتى جديد، نسبتاً از ايجاد خلأ محتويى، جلوگيرى به عمل آمد.

لازم به توضيح است كه غرض اصلى از تأليف اين مجموعه، تهيه منبعى مناسب براى آن دسته از دانشجويانى است كه قصد شركت در آزمون و كالت را دارند. بنا بر اين اگر چه مطالعه سوالات و پاسخ‌ها براى هر دانش‌پژوهى مفيد خواهد بود، ولى عمده فايده اين كتاب براى مخاطبان خاص خود است كه مورد اشاره قرار گرفت. همچنين در اين كتاب به تمامى سوالات، بدون استثنا پاسخ تشريحي داده شده، تا اگر پاسخ اجمالى جوابگوى نياز مخاطب نبود، شايد با مطالعه پاسخ تشريحي، اشكالات احتمالى مرتفع گردد.

از تمام دانشجويان و اساتيد و دانش پژوهان گرامى استدعا دارم كه پس از مطالعه اين كتاب، نظرات عالمانه خود را به نگارنده انتقال دهند تا در صورت لزوم در چاپ‌هاى بعدى اشكالات و ايرادات احتمالى، مرتفع گردد و قابليت بهره‌مندى از اين مجموعه، بيش از گذشته، براى مخاطبان فراهم شود. از خداوند متعال خواهانم كه اين مجموعه را وسيله‌اى سودمند براى تعليم و آموزش اصول فقه به طالبان و جويندگان علوم اسلامى، قرار دهد؛ ان شاء الله تبارك و تعالى.

نگارنده در اينستاگرام: @ali_banisadr

و السلام عليكم و رحمة الله و بركاته

سيد على بنى صدر

دعای پیش از مطالعه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
به نام خداوند بخشنده مهربان

اللَّهُمَّ أَخْرِجْنِي مِنْ ظُلُمَاتِ الْوَهْمِ
خدایا مرا بیرون آور از تاریکی های وهم،

وَ أَكْرِمْنِي بِنُورِ الْفَهْمِ
و به نور فهم گرامی ام بدار،

اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ
خدایا درهای رحمتت را به روی ما بگشا،

وَ انْشُرْ عَلَيْنَا خَزَائِنَ عُلُومِكَ
و خزانه های علومت را بر ما باز کن،

بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ
به مهربانی ات ای مهربان ترین مهربانان.

۱ فصل

کلیات و تاریخچه

- بخش اول: کلیات
- بخش دوم: تاریخچه

بخش اول: کلیات گفتار اول: سؤالات



- ۱ موضوع اصول فقه چیست؟
الف) قرآن و سنت (ب) ادلهٔ اربعه (ج) هرچه بتواند دلیل باشد. (د) اعمال مکلفین (تالیفی)
- ۲ دانش اصول فقه، مقدمه کدام علم است؟
الف) فقه (ب) فلسفه (ج) منطق (د) ادبیات (تالیفی)
- ۳ فایدهٔ آموختن اصول فقه چیست؟
الف) توانایی در تفسیر مواد قانونی (ب) امکان صدور رأی در موارد سکوت قانون‌گذار (ج) امکان کشف احکام از ادلهٔ اربعه (د) همهٔ موارد (تالیفی)
- ۴ کدام گزینه در ذیل مباحث اصول فقه مورد مطالعه قرار نمی‌گیرد؟
الف) مباحث الفاظ (ب) اصول دین (ج) اصول عملیه (د) اصول لفظیه (تالیفی)
- ۵ «اجتهاد به رأی» مقبول کدام دسته از فقهای مسلمان نیست؟
الف) شافعی‌ها (ب) حنفی‌ها (ج) حنبلی‌ها (د) شیعیان (تالیفی)
- ۶ مهم‌ترین غرض و فایدهٔ اصول فقه چیست؟
الف) کسب قدرت استنباط احکام شرعی (ب) مصون نگه داشتن زبان در خطا در گفتار (ج) آشنایی با روایان احادیث (د) توانمندی در تفسیر قوانین موضوعه (تالیفی)
- ۷ کلام، علم مطالعهٔ موجودات است از طریق
الف) شرعی صرف (ب) استقرائی (ج) عقلی صرف (د) شرعی و عقلی (تاجائی که عقل برخلاف شرع نباشد) (وکالت-۸۷)
- ۸ علمی که به مطالعهٔ اصول اعتقادات دینی، اقدام می‌نمایند، چه علمی هستند؟ (تالیفی)
الف) فقه و اصول فقه (ب) فلسفه و کلام (ج) فلسفه و منطق (د) رجال و حدیث

گفتار دوم: پاسخنامه



۱ گزینه ج ✓
هرچه بتواند دلیل برای کشف احکام شرعی باشد موضوع علم اصول فقه است، خواه در زمرهٔ ادلهٔ اربعه، خواه غیر از آن‌ها باشد. البته در این مسأله، اختلاف نظر وجود دارد؛ برخی معتقدند که موضوع علم اصول، منحصر در ادلهٔ اربعه (قرآن، سنت، اجماع و عقل)

است، ولی برخی دیگر قائل اند که موضوع علم اصول، «دلیل بما هو دلیل» است ولو آن که چیزی غیر از ادله اربعه باشد. نظر اخیر در این سؤال مورد توجه قرار گرفته است بنابراین هر آنچه بتواند دلیل باشد، موضوع اصول فقه است.

۲ گزینه الف ✓
برخی دانش‌ها، مقدمه دیگر دانش‌ها محسوب می‌شوند که از جمله دانش اصول فقه اینچنین است. آشنایی با اصول فقه، مقدمه آشنایی با فقه است و فهم فقه جز با فهم اصول فقه، میسر و ممکن نیست. فقه از عمل مکلفین بحث می‌کند. کشف احکام مربوط به اعمال مکلفین از ادله شرعی با استفاده از قواعد اصول فقه امکان پذیر است لذا تسلط بر احکام فقهی متوقف بر تسلط بر ضوابط اصول فقه است.

۳ گزینه د ✓
فایده اصلی اصول فقه در آن است که به شخص توانایی استنباط احکام شرعی را از ادله معتبر فراهم می‌کند. اما آموختن این علم برای حقوق دانان نیز دارای فوایدی است؛ از جمله آنکه کشف حکم در مسائلی که قانون‌گذار در آن مسائل، سکوت اختیار کرده، از راه تمسک به اصول عملیه، امکان پذیر است و یا اینکه اساساً تفسیر مواد قانونی جز با استناد به قواعد باب الفاظ، ممکن نخواهد بود.

۴ گزینه ب ✓
دانش اصول فقه، متشکل از سه بخش کلی است: ۱- مباحث الفاظ، ۲- ادله استنباط احکام و ۳- اصول عملیه. گزینه الف و گزینه ج ابواب اول و سوم اصول فقه هستند و گزینه د یعنی اصول لفظیه نیز زیر مجموعه مباحث الفاظ محسوب می‌گردد. علمی که در آن مباحث اصول دین مورد بحث و مطالعه قرار می‌گیرد، «علم کلام» است.

۵ گزینه د ✓
اجتهاد در بین فقهای شیعیان انحصاراً به واسطه کتاب و سنت و اجماع و عقل است و اجتهاد به رأی یعنی اجتهاد مطابق میل و نظر شخصی فقیه در بین اهل سنت رواج دارد. مذاهب فقهی اهل سنت، چهار مذهب هستند که عبارتند از: ۱- شافعی ۲- حنفی ۳- حنبلی ۴- مالکی؛ متأسفانه در هر چهار مذهب اهل سنت، نمونه‌هایی از اجتهاد به رأی دیده می‌شود ولی شیعیان اصرار دارند که اجتهاد باید در چارچوب ادله اربعه شرعی (قرآن و سنت و اجماع و عقل) باشد.

۶ گزینه الف ✓
مهم‌ترین غرض از آموختن اصول فقه، کسب توان و قدرت استنباط احکام شرعی از ادله معتبر است. کسب قدرت استخراج حکم از دلیل معتبر، با یادگیری ضوابط و قواعد اصول فقه، ممکن خواهد شد؛ به همین جهت یکی از دانش‌هایی که زمینه اجتهاد را فراهم می‌کند، اصول فقه است. توجه شود که گزینه ب به فایده آموختن علم نحو اشاره دارد و گزینه ج به فایده آموختن علم رجال، اشاره می‌کند. گزینه د نیز از فواید آشنایی با اصول فقه است ولی در متن سوال، از مهم‌ترین فایده اصول فقه، سؤال شده است که به این

ترتیب، گزینه الف صحیح است.

گزینه د ✓
فلسفه، علم مطالعه موجودات از طریق صرف عقلی است؛ با این توضیح که در فلسفه تنها به جنبه وجود موجودات پرداخته می‌شود نه سایر جهات.

گزینه ب ✓
فلسفه و کلام هر دو به مباحث اعتقادی می‌پردازند؛ با این تفاوت که کلام با استناد به مدارک شرعی و استدلال عقلیه به مباحث اعتقادی می‌پردازد، اما در فلسفه، استدلال صرفاً عقلی است و برای اثبات ادعاها به مدارک و مستندات شرعی توجه چندانی نمی‌شود. در فلسفه تعقل به حدی محترم است که اگر مطلبی با استدلال عقلی اثبات شود و با ادله شرعی منافات داشته باشد، اقدام به توجیه ادله شرعی شده و استدلال عقلی نفی نمی‌شود. البته این شیوه مطالعاتی فلسفه از نقد و طعن فقیهان و متکلمان در امان نمانده و نسبت به مبانی و نتایج این رشته، انتقادات فراوانی وارد گردیده است.

بخش دوم: تاریخچه گفتار اول: سؤالات



۱ بنابر عقیده مشهور، اولین شخصیتی که به تألیف کتاب در علم اصول فقه، اقدام نمود کیست و نام کتاب وی چیست؟

(تالیفی)

- الف) شافعی - الرسالة
ب) قاضی ابو یوسف - الاصول
ج) ابوحنیفه - الرسالة
د) محمد بن حسن شیبانی - الاصول

۲ اولین کتاب اصولی که توسط شیعیان به رشته تحریر در آمد توسط کدام دانشمند بود و چه نام داشت؟

(تالیفی)

- الف) شیخ طوسی رحمته الله علیه - عدة الاصول
ب) سیدمرتضی رحمته الله علیه - الذریعه
ج) محقق حلی رحمته الله علیه - المعتبر
د) علامه حلی رحمته الله علیه - تهذیب

۳ کدامیک از ائمه معصومین علیهم السلام به عنوان رئیس مذهب تشیع معرفی شده است؟

(تالیفی)

- الف) امام زین العابدین علیه السلام
ب) امام محمد باقر علیه السلام
ج) امام جعفر صادق علیه السلام
د) امام موسی کاظم علیه السلام

۴ دسته بندی مسلک‌های فقهی شیعی در استنباط احکام به چه ترتیب است؟

(تالیفی)

- الف) اصولی و اخباری
ب) شافعی و حنفی
ج) مالکی و حنبلی
د) اصولی و کلامی

۵ کدام گزینه از کتب اصول فقه نیست؟

(تالیفی)

- الف) کفایة الاصول
ب) فرائد الاصول
ج) قوانین الاصول
د) العروة الوثقی

۶ کدام اثر در ردیف آثار عالمان اخباری قرار دارد؟

(تالیفی)

- الف) فوائد المدنیه
ب) فرائد الاصول
ج) کفایة الاصول
د) عدة الاصول

۷ مقابله کدامیک از فقه‌های شیعه با مکتب اخباریگری، موجب توقف سیطره اخباریان بر حوزه‌های علمیه شیعه شد؟

(تالیفی)

- الف) شیخ انصاری
ب) وحید بهبهانی
ج) آخوند خراسانی
د) فیض کاشانی

گفتار دوم: پاسخنامه



۱ گزینه الف
این کتاب از کتب اهل سنت در اصول فقه است؛ بنا بر تصریح نویسنده کتاب مبانی استنباط حقوق اسلامی به عقیده مشهور مورخان این کتاب اولین کتاب اصول فقه

است.^۱ البته برخی شیعیان، هشام بن حکم از شاگردان امام صادق علیه السلام را اولین نویسندهٔ اصولی می‌دانند.

۲ گزینه ب

سید مرتضی علیه السلام از عالمان شیعه قرن چهارم و پنجم است. هر چند مشهور است که وی نخستین اثر اصولی را تدوین نموده است، ولی از استاد ایشان یعنی جناب شیخ مفید علیه السلام رساله‌ای در علم اصول نیز منتشر گردیده که آن مشهور را تضعیف می‌نماید.^۲ وجه بارز نخستین کتاب اصول فقه در مقایسه با کتب اصول فقه نگارش شده در دوران معاصر در اینست که حجم مطالب و قواعد مورد بحث در کتب نخستین به مراتب کمتر و خلاصه‌تر از کتب عصر حاضر است. دلیل این امر آن است که اصول فقه در گذر قرون و ایام سیر صعودی داشته و به مرور زمان بر مطالب آن افزوده شده و قواعد جدیدی در آن وارد شده است.

۳ گزینه ج

امام جعفر صادق علیه السلام، امام ششم شیعیان در سال ۸۳ق در مدینه منوره چشم به جهان گشودند و در سال ۱۴۸ق در همان شهر به شهادت رسیدند و در قبرستان بقیع در جوار سه امام همام (امام حسن مجتبی علیه السلام، امام زین العابدین علیه السلام و امام محمد باقر علیه السلام) به خاک سپرده شدند. در ایام حیات امام صادق علیه السلام خلافت بنی امیه سقوط کرد و بنی عباس خلافت را در دست گرفتند. تغییر و تحول در نظام خلافت موجب شد که در مدت کوتاهی، اختناق و خفقان ایام بنی امیه برطرف شده و مجال برای ارتباط بیشتر ائمه معصومین علیهم السلام با شیعیان فراهم شود. اگرچه دیری نپایید تا بنی عباس نیز فضای خفقان و اختناق را بدتر از گذشته حاکم کردند ولی در همان ایام کوتاه، امام صادق علیه السلام و امام باقر علیه السلام توانستند با تشکیل جلسات درس و بحث، هزاران شاگرد تربیت نموده و معارف حقه اسلام و تشیع را برای علاقمندان تشریح و تبیین کنند. بیشترین احادیثی که امروز در اختیار شیعیان است از امام باقر علیه السلام و امام صادق علیه السلام روایت شده است. در عظمت علمی و رفعت مقام ائمه شیعه علیهم السلام همین بس است که کسی شاگردی ایشان را نزد هیچ استادی ندیده و نشنیده است و هر چه از علوم و معارف نزد ایشان بوده است از طریق وحی به قلوب مبارکشان وارد شده است.

۴ گزینه الف

اخباریون در استنباط احکام به علم اصول فقه متمسک نمی‌شوند و استفاده از علم اصول را موجب ضعف استنباط می‌دانند. ایشان معتقدند که قواعد اصول، قواعد عقلی ساختهٔ ذهن بشر است که الزاماً کارکرد صحیح و مورد تأیید شارع ندارد. اما اصولیان کسانی هستند که استنباط احکام را متوقف بر اجرای قواعد علم اصول فقه می‌دانند.

۱- مبانی استنباط حقوق اسلامی، ش ۱۲

۲- فقیه شیعه، متولد به سال ۳۵۵ق و متوفی به سال ۴۳۶ق؛ مدفون در کاظمین

۳- فقیه شیعه، متولد به سال ۳۳۶ق و متوفی به سال ۴۱۳ق؛ مدفون در کاظمین

۴- مبانی استنباط حقوق اسلامی، ص ۱۴

گزینه د

کفایة الاصول اثر مرحوم آخوند خراسانی^۱ از مهم‌ترین کتب دانش اصول فقه است. کتاب فرائد الاصول اثر مرحوم شیخ انصاری^۲ کتابی در علم اصول که به طور اختصاصی مباحث اصول عملیه را به طور مبسوط مورد بحث قرار داده است. قوانین الاصول اثر مرحوم میرزای قمی^۳ از آثار برجسته اصول فقه شیعه به شمار می‌رود. العروة الوثقی از آثار فقهی مرحوم آیت الله العظمی سید محمد کاظم طباطبایی یزدی^۴ است.

گزینه الف

این کتاب برجسته‌ترین اثر در تشریح مبانی مکتب اخباری‌گری است که توسط مرحوم ملا امین استرآبادی^۵ به رشتهٔ تحریر درآمده و مسلک اخباریین در آن تشریح و تبیین گردیده است. با ظهور این فقیه و تألیف فوائد المدنیة و جمع شدن شاگردانی نزد ایشان در مدت کوتاهی، این تفکر توانست بر مجامع علمی شیعه غلبه کند. با نفوذ تفکر اخباری به حوزه‌های علمیه شیعه، درس و بحث اصول فقه از رونق افتاد و آثاری در نقد و رد قواعد اصول به رشتهٔ تحریر درآمد. در این دوره که حدود دو قرن عمر یافت، روایت خوانی و حدیث پژوهشی رونقی بی‌سابقه یافت. محدثان اخباری در این ایام توانستند مجموعه‌های ارزشمندی از روایات را گردآوری کرده و از خود به یادگار گذارند.

گزینه ب

پس از حدود دو قرن از آغاز حرکت علمی اخباریان در حوزه‌های علمیه شیعه مرحوم علامه وحید بهبهانی^۶ با مهاجرت به شهر کربلا و راه‌اندازی کرسی درس و بحث در این شهر، به نقد و رد مبانی این تفکر پرداخت و توانست در مدت کوتاهی، با تربیت شاگردان بلندپایه، رشد تفکر اخباریگری را متوقف نموده و مجدداً مبانی اصول فقه را برای بهره برداری در جهت استنباط احکام شرعی، احیاء و تقویت کند و از آن پس تاکنون اخباریان هیچگاه نتوانستند سیطره علمی گذشتهٔ خویش بر حوزه‌های علمی را بازیابند.

۱- فقیه شیعه، متولد به سال ۱۲۵۵ق و متوفی به سال ۱۳۲۹ق؛ مدفون در نجف اشرف

۲- فقیه شیعه، متولد به سال ۱۲۱۴ق و متوفی به سال ۱۲۸۱ق؛ مدفون در نجف اشرف

۳- فقیه شیعه، متولد به سال ۱۱۵۰ق و متوفی به سال ۱۲۳۱ق؛ مدفون در قم

۴- فقیه شیعه، متوفی به سال ۱۳۳۷ق؛ مدفون در نجف اشرف

۵- فقیه شیعه، متوفی به سال ۱۰۳۶ق؛ مدفون در مکه مکرمه

۶- فقیه شیعه، متولد ۱۱۱۷ق و متوفی ۱۲۰۵ق، مدفون در کربلای معلی.